

MÜHENDİSLİKTE YENİLİKÇİ ÇALIŞMALAR

Editör
Doç. Dr. Bayram AKDEMİR

MÜHENDİSLİKTE YENİLİKÇİ ÇALIŞMALAR

Editör

Doç. Dr. Bayram AKDEMİR

Mühendislikte Yenilikçi Çalışmalar
Editör: Doç. Dr. Bayram AKDEMİR

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek
Kapak ve Sayfa Tasarımı: Duvar Design
Yayın Tarihi: Ağustos 2023
Yayıncı Sertifika No: 49837

ISBN: 978-625-6507-42-5

© Duvar Yayınları
853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir
Tel: 0 232 484 88 68

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1.....7	
Köpürtülmüş Krema(Krem Şanti) ve Kahve Kreması Üretim Prosesi Ürünler <i>Cihat ÖZDEMİR, Salih ÖZDEMİR</i>	
Bölüm 2.....25	
Susuz Süt Yağı (Sadeyağ) <i>Salih ÖZDEMİR, Cihat ÖZDEMİR</i>	
Bölüm 3.....45	
Endüstri Mühendisliğinde Dijital Dönüşüm ve Akıllı Üretim Yaklaşımları <i>Abdulla SAKALLI</i>	
Bölüm 4.....75	
Türkiye’de Son Yüzyılda (1923-2023) Meydana Gelen Yıkıcı Depremler ve Kullanılan Deprem Yönetmelikleri <i>Ahmet Ferdi ŞENOL, Ayça AKBAŞ, Özlem ÇALIŞKAN</i>	
Bölüm 5.....99	
Zeolit ve Mühendislikte Kullanımı <i>Yasemin ASLAN TOPÇUOĞLU, Zülfü GÜROCAK</i>	
Bölüm 6.....123	
Endüstriyel Malzemelerde Yorulma Dayanımı <i>Aydın ŞIK, Aseña SOYLUK</i>	
Bölüm 7.....155	
Zirkon Bir Karakutu mu? <i>Ayşe Didem KILIÇ</i>	
Bölüm 8.....167	
Yenişehir (Bursa) Ovası Yeraltısularının Hidrojeokimyasal Özellikleri <i>Ayşen DAVRAZ</i>	

Bölüm 9.....195

Nöral-Bulanık Sistemlerin Sağlık Alanındaki Uygulamaları
Çiğdem İnan ACI, Gizen MUTLU, Mehmet ACI

Bölüm 10.....217

Derin Öğrenme Metotlarını Kullanarak
Arapça Metin Tabanlı Duygu Analizi
Mariam ABAKAR NOKOUR, Eyyüp GÜLBANDILAR

Bölüm 11.....247

Tarımda Modern Teknolojiler: Lidar Görüntüleme
Fatmanur ATEŞ, Ramazan ŞENOL

Bölüm 12.....267

Tarımda Otonom Sistemlerin Önemi
Fatmanur ATEŞ, Ramazan ŞENOL

Bölüm 13.....285

Lojistik ve Tedarik Zincirinde Dijitalleşme
İlknur YARDIMCI COŞKUN

Bölüm 14.....307

Esnek Robot Tutucu Tasarımı ve Kontrolü
Kusay DİB, Muhammet AYDIN

Bölüm 15 325

Batarya Yönetim Sistemlerinde İleri Beslemeli
Sinir Ağları Uygulamaları
Mete ÖZBALTAN, Mehmet KURUCAN

Bölüm 16.....349

Temel Kazı Derinliği Deniz Seviyesi Altında Bulunan
Baraj İçin Geçirimsizlik Perdesi Yapım Tekniği
Murat CAN

Bölüm 17.....369

Üretim Sanayiinde Kullanılan Makine Koruyucularının
İş Sağlığı Ve Güvenliği Açısından Önemi
Mustafa ÖCAL, Okan ÖZBAKIR

Bölüm 18.....411

Termal Konforun Yönetimi:
Çevresel ve Kişisel Faktörlerin Etkileşimi ve İşyeri Performansına Etkileri
Okan ÖZBAKIR

Bölüm 19.....443

Betonarme Binaların Tasarım ve İnşasında Yapılan
Yaygın Uygulama Hatalarının Değerlendirilmesi
Özlem ÇALIŞKAN, Ahmet Ferdi ŞENOL

Bölüm 20.....469

Açık Deniz Üzeri Yüzer Rüzgâr Türbini Platform Konseptleri
Selahattin Alp ERKURTULMUŞ

Bölüm 21.....507

Beyin-Bilgisayar Arayüzleri ve Elektroensefalogram
(EEG) Sinyal İşleme: Temel Prensipler ve Uygulama Yaklaşımları
Selma BULUT, İlhan UMUT

Bölüm 22.....539

Lityumun (Li) Çevre Üzerine Olan Etkileri
Serpil SAVCI, Güllü KIRAT

Bölüm 23.....553

Eğitim Kurumlarının Doğal Işık Performansının İncelenmesi:
Antalya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Örneği
Sertaç GÖRGÜLÜ, Hatice KOLAK

Bölüm 24.....569

Hibiskusun (*Hibiscus sabdariffa* L.)
Genel Özellikleri ve Mühendislikte Kullanım Alanları
Şule Azime YENİÇERİ, Ebru AKKEMİK

Bölüm 25.....583

Mühendislikte Sürdürülebilir Bir Hammadde: Mermer Tozu
Yasemin ASLAN TOPÇUOĞLU, Zülfü GÜROCAK

Bölüm 26.....601

Yılansı Robotun Tasarımı, Statik, Dinamik Ve Modal Analizi
Yusuf COŞKUN, Muhammet AYDIN

Bölüm 27.....615

Ergonomik Risk Değerlendirme Yöntemlerinin
Karşılaştırılması Üzerine Sistematik Bir Derleme
Hatice ÖZDEMİR

Bölüm 28.....641

Aromatik Bileşiklerden Nirto Aromatik Bileşik Eldesi Mekanizması
Melek GÖKMEN KARAKAYA

Bölüm 29.....665

Bulut Teknolojilerinde Veri Güvenliği
Çiğdem BAKIR

Bölüm 30.....689

Otomotiv Sektöründe Kalite Yönetimi
Sistem Uygulamalarında Sürdürülebilirlik
İkram DAŞTAN, Çiğdem BEKTAŞ

Bölüm 31.....725

Gemi Manevra Matematiksel Modelleri ve
Kontrol Sistemleri
Gökhan BUDAK

Bölüm 32.....741

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Sonrası
Yığma Yapılarda Yapısal Hasar Değerlendirmesi
Zeynep ÜNSAL ASLAN

Bölüm 26

Yıllansız Robotun Tasarımı, Statik, Dinamik Ve Modal Analizi

Yusuf COŞKUN¹
Muhammet AYDIN²

---

¹ Arş. Gör.; İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Mekatronik Mühendisliği Bölümü. yusuf.coskun@istun.edu.tr ORCID No:0009-0008-0959-311X

² Dr. Öğr. Üyesi; Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mekatronik Mühendisliği Bölümü. muhammeta@firat.edu.tr ORCID No: 0000-0003-2746-9477

ÖZET

Teknolojinin ilerlemesiyle robotların hayatımıza girmesi ciddi bir şekilde hızlanmıştır. Neredeyse her alanda bu insan yapımı akıllı makinelerden istifade ediyoruz. Arama kurtarma çalışmalarından sanayiye kadar her alanda kullandığımız bu robotlar üzerinde, çalışabilecekleri ortamların zorlu şartlarına fiziki olarak nasıl tepki vereceklerini öğrenmek için gerçek imalattan önce belli analizlerin yapılması önem arz etmektedir. Bu çalışmada yılanı bir robot üzerine çalışılmış, yılanı robotun tasarımı gerçekleştirilmiş ve yılanı robot üretilmeden önce belli analizlere tabi tutulmuştur. Yılanı robot 7 adet eklemden oluşup her eklemi hareketlidir. Sistem tasarımı SolidWorks paket programında gerçekleştirilip sistemin montajı yapılmıştır. Oluşturulan tasarımın fiziksel özellikleri ve parametreleri kullanılarak Matlab ortamında, Denavit-Hertenberg parametrelerinden yararlanılarak yılanı robotun ileri kinematik sonuçları bulunmuştur. Daha sonra Ansys paket programında üç adet analize tabi tutulmuştur. Bu analizler statik analiz, doğal frekans analizi ve rijit dinamik analizidir. Dar ve pürüzlü yollarda, arama kurtarmada, araştırmalarda kullanılan bu robotların sınır şartları belirlenerek hareketlerinin analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bunun sonucunda gerekli parametrelerle analiz gerçekleştirilmiş ve maksimum çalışma şartları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yılanı robot, Tasarım, Statik analiz, Dinamik analiz, Modal analiz

GİRİŞ

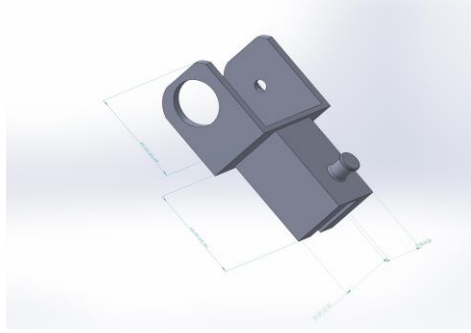
Doğadaki hareket kalıpları, yılanların süzülüşü veya çekirgenin zıplaması gibi, gerçek dünya ortamlarında etkili ve verimli mekanizmaların temsilcileridir. Bu doğal ritimler ve mekanizmalar, mobil robot tasarımlarına ilham verirken, belirli arazi ve ortam koşullarına göre optimize edilmiş her robotun her türlü arazide etkin hareket etme yeteneğine sahip olmayabileceğini unutmamak gerekir (Baysal ve Altas, 2022:353). İnce ve uzun yapıları, yılan robotlara esneklik kazandırır ve çeşitli engellerin üstesinden gelmelerini kolaylaştırır. Yılan robotlar, bu esneklikleri sayesinde dar alanlarda hareket edebilir, engebeli arazilerde tırmanabilir ve kavisli yüzeylerde dolaşabilir (Shmakov, 2006). Yüksek serbestlik derecesi, yılan robotların çok çeşitli hareketler yapabilmesini sağlar. Her bir segmentin bağımsız olarak hareket edebilmesi, robotun zeminle uyumlu bir şekilde ilerlemesini sağlar. Bu da yılan robotların düz, eğimli veya engebeli arazilerde etkin bir şekilde hareket edebilmelerine olanak tanır (Günel ve Kacar, 2016). Yılan robotlarla ilgili bilinen ilk çalışma Japon bilimci Shiego Hirose tarafından 1972 yılında gerçekleştirilmiştir. Hirose, arkadaşı Umetami ile birlikte yaklaşık 2 metre boyunda bir robot geliştirerek yılanların serpentine hareketlerini formülize etmesi, yılan robotlarının ilerlemesini ve dönmesini sağlayan hareket algoritmalarının geliştirilmesine temel oluşturmuştur. Bu tasarımın her bir uzvuna pasif tekerlekler yerleştirilmiştir ve sağ-sol hareketleri uzuvlarına yerleştirilen servolar sayesinde sağlanmıştır (Hirose ve Mori, 2004:1). Joel Burdick ve onun öğrencisi olan Greg Chirikjian, yılanların hareket mekanizmalarını inceleyerek, yılan robotlarının tasarımını ve kontrolünü geliştirmeye odaklanmışlardır. Burdick ve Chirikjian'ın tasarladıkları bu prototipte 10 adet uzuv bulunmaktadır. Serbestlik derecesini her uzuv için 3 er tane olacak şekilde ayarlamışlardır. Her ekleme servo motor yerleştirerek hareketin kontrol etmiş ve aynı anda konum bilgisini elde etmek için ise lineer potansiyometre kullanılmıştır (Chirikjian ve Burdick, 1994:343). Shan kendi çalışmasında tıpkı diğer araştırmacılar gibi her ekleme tahrik elemanı olarak birer servo motor eklemiştir. Ancak yılan robotun hareketine şekil verme sistemi diğerlerinin aksine farklıdır. Shan her ekleme birer tane selenoid ekleyerek selenoidin aktif olduğu uzvu kısıtlayarak robotun çalışma alanında kendine yön vermesini sağlamıştır (Shan ve Koren, 1993:1091).

Bu çalışmada Soliworks programında mevcutlarından farklı yeni bir yılan robot tasarlanmıştır. Tasarlanan katı model Matlab ortamına aktarılarak burada robotun kinematik hesaplamaları yapılmıştır. Ayrıca Ansys programda tasarlanan yılan robot hakkında üretilmeden önce önbilgi edinebilmek adına,

robotun dinamik analizi, statik analizi ve doğal frekans analizi gerçekleştirilmiştir.

YILANSI ROBOT KATI MODEL TASARIMI

Yılanlı robot tasarım sürecinde, tasarımı oluştururken SolidWorks paket programı kullanılmıştır. Sistemin kafa, kuyruk ve gövde olarak 3 temel bölgesi vardır. Kafa yapısında 1, gövde yapısında 5 ve kuyruk yapısında 1 uzuv olmak üzere toplamda hareketli olarak 7 uzuv mevcuttur. Çizime ilk başlandığı zaman robotun gövde tasarımı yapılmış daha sonra kuyruk ve en son olarak kafa tasarımı yapılmıştır. Tasarım bittikten sonra yine SolidWorks paket programında tasarım hareket ettirilmiş ve yılanlı hareketler elde edilmiştir.

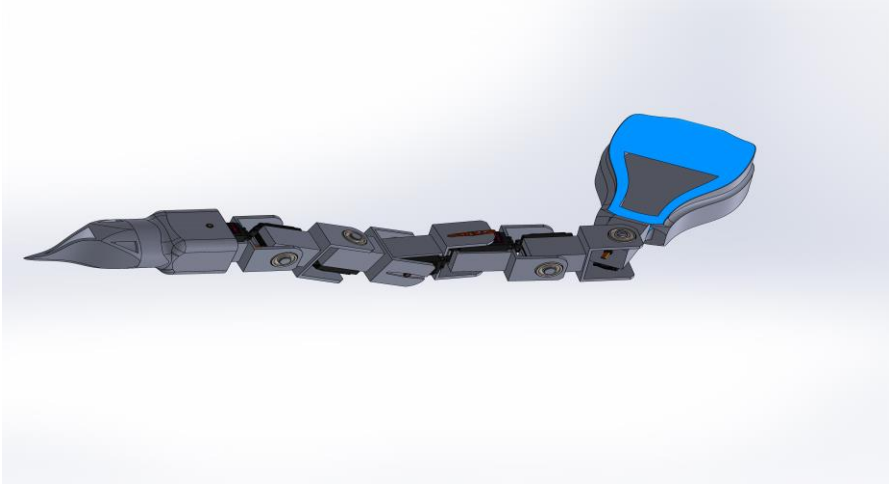

Şekil 1: Modelin Gövde Elamanının Görüntüsü

Şekil 2: Modelin Kafa Elemanının Görüntüsü

Yılanın tek bir eklemının uzunluğu Şekil 1’ de görüldüğü üzere 87,50 mm’ dir. Şekilde gösterilen eklem yapısında 5 adetın birleşmesiyle yılanlı robotun gövdesi oluşmaktadır. Şekil 2’ de verilen kafa yapısının uzunluğu ise 222,41 mm’ dir.

Şekil 3: Modelin Montaj Görüntüsü

Bütün eklemlerin birleştirilmesiyle montajı tamamlanan tasarım Şekil 3' te görüldüğü gibidir.

YILANSI ROBOTUN KİNEMATİĞİ

Robot kinematiği, üç boyutlu olarak robotların hareketini inceler. Bu bilim maddelerin, cisimlerin ya da canlıların yer değiştirmelerini inceler. Robot kinematiği, robotun konumunu, hızını, ivmesini ve yönelimini analiz eder ve bu parametreleri hesaplamak için matematiksel yöntemler ve denklemler kullanır. Robot kinematiği, robotun eklem konfigürasyonu, uzuv uzunlukları ve eklemler arasındaki bağlantıları içeren geometrik bilgilere dayanır (Abut vd., 2013:554).

Robotun eklemleri, robotun hareketli parçalarının birbirine bağlanmasını sağlayan bağlantı elemanlarıyla birbirine bağlanır. Bu bağlantılar, genellikle sabitlenmiş veya hareketli eklem eksenleri etrafında dönme veya öteleme hareketi sağlayan bağlantı noktalarıdır. Eklemlerin her birinin konumu ve yönelimi kendinden önceki veya kendinden sonraki ekleme göre ifade edilir. Birbirini takip ederek oluşturulan bu sisteme kinematik zincir denilir. Bu kinematik zinciri oluşturan sistemde konum ve yönelim matrisini içinde barındıran homojen matrisler vardır. Bütün eklemler için 4x4 biçiminde homojen matrisler oluşturulur.

İleri kinematik, robotun eklemlerinin açılarını veya konumlarını girdi olarak alır ve robotun konumunu ve yönelimini hesaplar. Robot eklemleri birbirine sırayla bağlı eklemlerden oluşur. Bu eklemlerin arasındaki bağ ilişkisi homojen dönüşüm matrisi ile ifade edilir. Bu matrislerin birbiriyle çarpımından robotun uç işlevcisinin diğer eklemlere göre devinimi elde edilir. Kısacası ileri

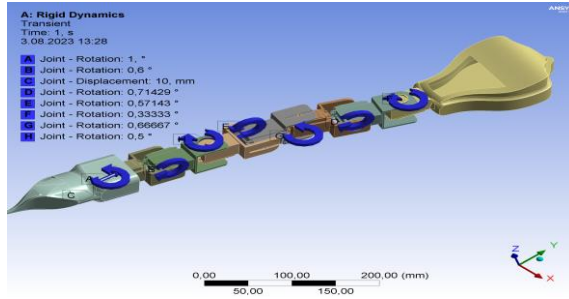
kinematik, robotun eklemlerine göre uç işlevcisinin konumunu belirler. Bu, robotun belirli bir ekleme sahip olduğunda uç işlevcisinin nerede olacağını tahmin etmek için kullanılır.

Robotların ters kinematiği ise, konumu verilen uç işlevcilerin bu konuma yönelmeleri için gerekli olan açıların hesaplanması olarak anlamlandırılır. İleri kinematiğe göre biraz karmaşıktır çünkü doğrusal denklemlere sahip değildir (Kurtulmuş, 2010).

İleri Kinematik

Yedi eklemlili bir yılanlı robot için Matlab script dosyası kullanılarak ileri kinematiğini hesaplayan ve grafını çizdiren bir kod yazıldı. Bu kod, D-H parametrelerini, homojen matrislerini ve ileri kinematiğini içeren T dönüşüm matrisini hesaplayarak son konumu ve ilk konumu arasında kalan eklemlerle birlikte bir grafik eşliğinde tüm hesaplamaları vermektedir.

Hesaplamalardan önce robotun eklemleri üzerinde konum vektörleri Ansys programında Şekil 4' de gösterildiği gibi yerleştirilmiştir.

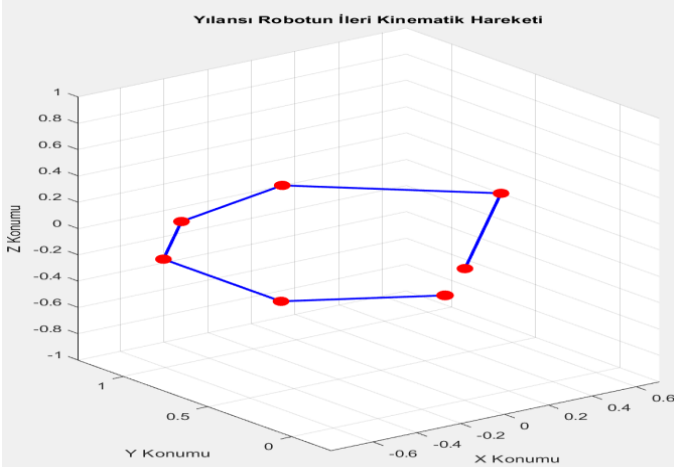

Şekil 4: Modelin Eksen Takımlarının Yerleştirilmiş Hali

Her bir eklemin dönüşü z eksenini etrafında olacak şekildedir. İleri kinematik için hesaplanan temel dönüşüm matrisi aşağıda gösterilmiştir.

$$\mathbf{T} = \begin{pmatrix} 0,866 & 0,5 & 0 & -0,272 \\ -0,5 & 0,866 & 0 & -0,2361 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \quad (1)$$

Denklem 1’ de elde edilen temel dönüşüm matrisi kullanılarak Şekil 5’ de, tasarlanan yılanlı robotun ileri kinematik hareketi grafiksel olarak gösterilmiştir.

Şekil 5: Yılanlı Robotun İleri Kinematik Hareketi

MATERYAL VE METOD

Tasarımı gerçekleştirilen yılanlı robotun imalatı gerçekleştirilmeden önce ön bilgi edinilmesi amacıyla belli analizlere tabi tutulmuştur. Bu analizler statik analiz, rijit dinamik analiz ve modal analizlerdir. Aşağıda sırasıyla detaylı olarak bu analizlerin nasıl gerçekleştirildiği açıklanmıştır.

Statik Analiz

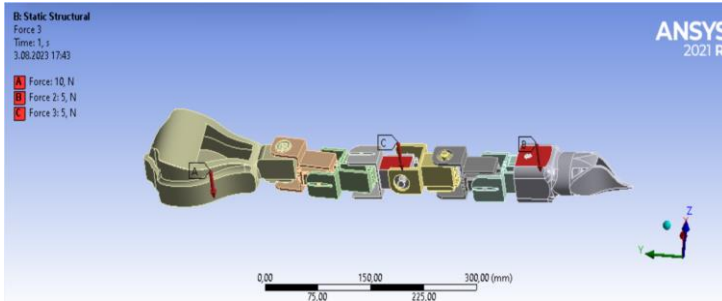
SolidWorks ortamında tasarımı gerçekleştirilen yılanlı robot, Ansys ortamına aktarılarak statik analize tabi tutulmuştur. Analiz yapılırken malzeme seçimi olarak paslanmaz çelik tercih edilmiştir. Paslanmaz çeliğin özellikleri Tablo 1’ de verilmiştir (Abut vd.,2012).

Tablo 1: Paslanmaz Çeliğin Özellikleri

Özellikler	Değerler	Birimler
Elastise Modülü	190000	N/mm ²
Poisson Oranı	0,26	-
Von Mises	79000	N/mm ²
Kütle Yoğunluğu	7700	kg/m ³
Gerilme Mukavemeti	448,08	N/mm ²
Akma Mukavemeti	241,28	N/mm ²

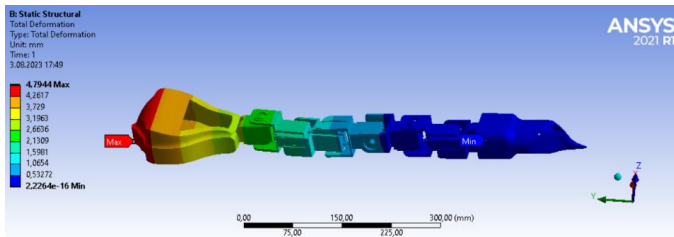
Statik analiz, bir yapı veya sistemdeki bileşenlerin, kuvvetlerin ve etkilerin dengesini incelemek için kullanılan bir mühendislik yöntemidir. Bu analiz yöntemi, yapıların veya sistemlerin dayanıklılığını değerlendirmek amacıyla kullanılır. Sonlu elemanlar içerisinde statik analizi basite indirirsek eğer, analizi yapılmış parçanın lineer olan malzeme özelliğiyle anlık olarak görüntülenen çözümlenmesidir. Dinamik analizdeki gibi zamana bağlı olarak çözümlenen analiz türü değildir (Buğday, 2018).

Şekil 6’ da görüldüğü üzere yılanın kafa, gövde ve kuyruk kısımlarına sırasıyla 10 N, 5 N ve 5 N’ luk kuvvetler uygulanarak statik analiz için sınır şartları verilmiştir. Bu üç bölgeye kuvvet uygulanmasının nedeni yılanın hareket anında vücudunda en çok kasılmaya sebep olan bölgelerin bu alanlar olmasıdır. Buna ek olarak, dar alanlarda yılanların hareketlerini daha elverişli kılmak için doğrusal hareketlere başvurularını gerektiği daha önce de bahsedilmişti. Bu hareket tipinde, yılan kendisini katlayarak doğrusal hareket etmek için kendisini maksimum olarak en çok kastediği ana ulaşır. Bu kasılma anında yılanın kafa, kuyruk ve gövde bölgeleri aynı anda çalışır.

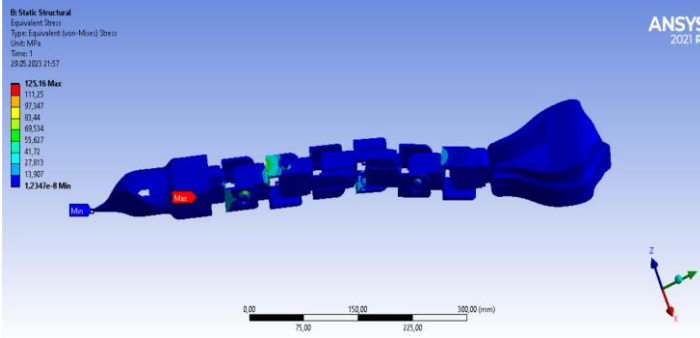
Şekil 6: Uygulanan Sınır Şartları

Analiz sonucunda ise maksimum 4,7944 mm’ lik bir yer değiştirme gerçekleşmiştir. Şekil 7’ de maksimum ve minimum deformasyon sonuçları da gösterilmiştir.

Şekil 7: Deformasyon Sonuçları

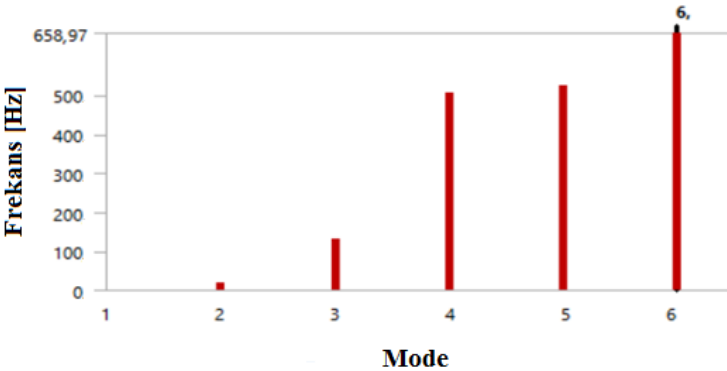
Analiz sonucunda maksimum gerilme (Von-mises) 125,16 MPa olarak bulunmuştur. Bulunan maksimum gerilmenin değeri malzemenin akma değerinden küçük olduğu için deforme olmadığı anlaşılıyor. Fakat bulunan gerilme değeri, akma gerilmesinden büyük olsaydı istenmeyen bir sonuç olan deformasyon durumu oluşacaktı. Bulunan maksimum gerilme sonucu Şekil 8’ de görüldüğü gibidir.

Şekil 8: Maksimum Gerilme Sonuçları

Doğal Frekans (Modal) Analizi

Doğal frekans, mühendislikte yapıların titreşim analizinde önemli bir etkidir. Bir sistem belirli bir kütle ve sertliğe sahip olduğunda sistemin kendine has bir frekansı oluşur. Her tasarım kendine özgü sertlik ve kütle sahiptir. Bu sahip olduğu özellikler sistemin parametrelerine bağlı olduğundan dolayı parametrelerin değişimi bu katsayıları da etkileyecektir. Dolayısıyla doğal frekansta kütle ve sertlik gibi katsayılarla bağlı olduğu için parametrelerin değişimi doğal frekansı da etkileyecektir. Tasarımın Modal analizinin sonuçları grafik olarak Şekil 9’ da ve Tablo 2’ de gösterilmiştir (Günyar vd. 2012:33).

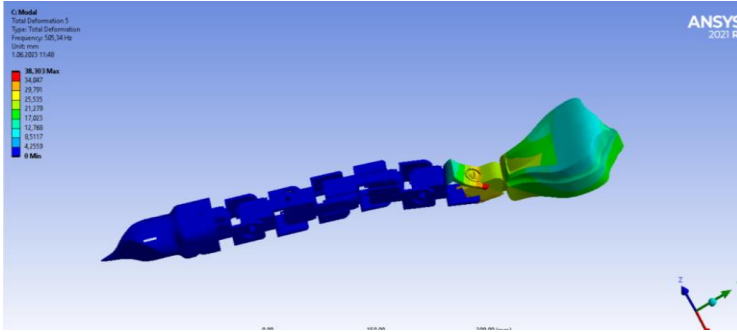

Şekil 9: Maksimum Gerilme Sonuçları

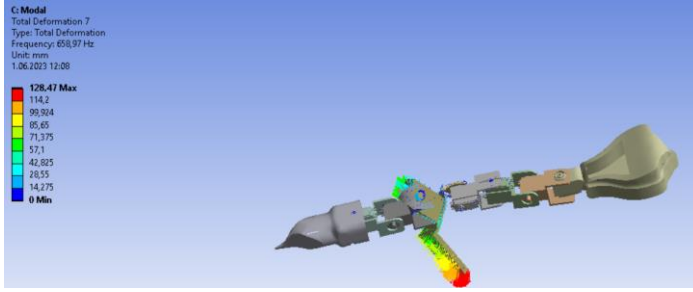
Tablo 2: Farklı Modlardaki Frekans Değerler

Mode	Frekans [Hz]
1	0
2	20,067
3	132,11
4	505,34
5	522,85
6	658,97

Doğal frekans analizinde, sisteme işleyen 6 adet mod değeri bulunmuştur. Bu mod değerleri sistemin rezonans değerlerini bulmamızda yardımcı olur. Eğer modelimiz ikinci mod değerimiz olan 20,067 Hz' lik bir frekansa maruz kalırsa 30,276 mm' lik bir yer değiştirmeye uğrayacaktır. Benzer şekilde, analiz sonucunda yılanı robot 5. modda Şekil 10' da verildiği gibi 38,303 mm' lik deformasyona maruz kaldığı gözlemlenmektedir.

Şekil 10: 5. Mod Değerinin Sonucu

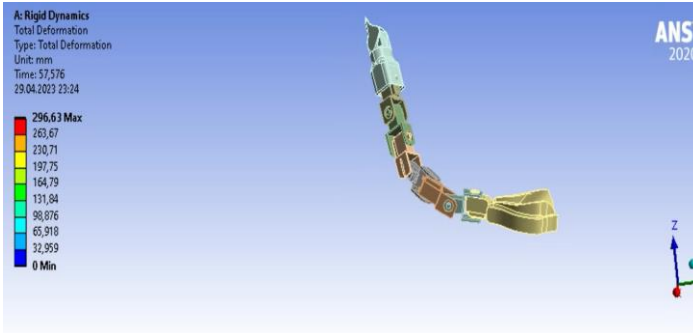
Eğer uyguladığımız kuvvetlerin frekansı bulduğumuz farklı değerlerdeki frekanslardan biriyle çakışırsa sistem rezonansa uğramış olur (Günyar vd. 2012:33). Buda istenmeyen bir durumdur, olumsuz sonuçlanır ve sistem deforme olmuş olur. Şekil 11' de 6. modda tasarımın rezonansa uğradığı açık bir şekilde görülmektedir.

Şekil 11: 6. Mod Değerinin Sonucu

Rijit Dinamik Analiz

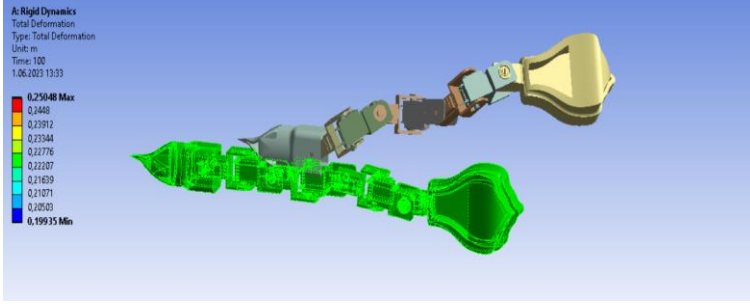
Bu bölümde yapılan çalışmalar rijit dinamik ara yüzünde yapılmıştır. Amaç verilen momentler doğrultusunda yılanı robotu hareket ettirmektir. Bu ara yüzde sistem, rijit cisim olarak kabul edildiği ve deformasyonlarının ihmal edildiği durumları modeller. Yani rijit cisimler yüzeylerinin tümünün sabit boyut ve şekilde olduğu kabul edilen cisimlerdir. Bu analizde rijit cismin hareketi incelenecektir. Kuvvet ve moment dikkate alındığı zaman modelin yer değiştirmesi hesaplanır ve dinamik davranışı değerlendirilebilir. Şekil 12’ de gösterildiği gibi momentler z ekseninde hareket gerçekleşecek şekilde yerleştirilmiştir. Sistemin hangi ekseninde hangi eklemden nasıl hareket etmesi gerektiği elle girilerek ayarlanmıştır. Sistemin hareket etmesi genel olarak tek düzlem üzerinde olacaktır fakat her eklemden farklı düzlemler arasında hareket mevcuttur, çünkü sistemin her eklemi hareketlidir (Sapietová vd., 2019:23).

Şekil 12: Kuyruk Hareketi

Sisteme hareket verildiği zaman robotun kuyruk hareketi Şekil 12’ de gözlemlenmektedir.

Sisteme uygulanan farklı moment değerleri üzerinden yılanı robotun durağan halinden hareketli hale geçerken ki durumu Şekil 13’ de gösterilmiştir.

Şekil 13: Hareket Başlangıç ve Bitiş Konumu

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, yılan robot modelinin tasarımı ve analizine odaklanmıştır. Tasarım süreci SolidWorks tabanında gerçekleştirilmiştir. Tasarımın analizi için ise Ansys 2021 R1 programı kullanılmıştır.

Analizler arasında rijitlik, statik davranış ve doğal frekanslarının belirlenmesi yer almıştır. Rijitlik analizi, robotun yapısal sağlamlığını ve deformasyon miktarını değerlendirmek için yapılmıştır. Statik analizler, robotun üzerine uygulanan kuvvetler altında gerilme dağılımını ve yük taşıma kapasitesini incelerken, doğal frekans analizi ise robotun titreşim özelliklerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Bu analizler sayesinde, tasarlanan yılan robotunun deformasyon durumu, gerilme miktarı ve hareket kabiliyeti hakkında bilgi elde edilmiştir. Analiz sonuçları, tasarımın güvenilirliği ve performansı hakkında önemli bir geri bildirim sağlamıştır.

Bu çalışma, yılan robot tasarımının temel aşamalarını ve ön analizlerini içermektedir. Daha sonra, bu tasarımın üretimine geçilebilir. Yapılan bu çalışma sayesinde, ilk aşamada tasarımın doğruluğunu ve kullanılabilirliğini değerlendirmek için yapılan analizlerle önemli bir fikir edinilmiştir.

Her ne kadar yapılan çalışma belirli durumları dikkate alınarak yapılmış olsada önemli tasarım ve analiz sonuçları elde edilmiştir. Bu sonuçlara dayanarak, robotun daha hızlı hareket edebilmesi için tasarım iyileştirmelerinin yanı sıra optimizasyon analizlerinin de yapılması önerilmektedir. Ayrıca, çeşitli çevresel koşullarda robotun verimliliğini ve dayanıklılığını artırmak için, kullanılan malzemelerin ve yapısal tasarımın detaylı bir değerlendirmesi yapılmalıdır. Buna ek olarak, robotun enerji verimliliği üzerine daha fazla araştırma yapılmalı ve enerji tüketimini azaltacak teknolojik yeniliklerin entegrasyonu değerlendirilmelidir.

REFERANSLAR

- Abut, T., Soygüder, S. ve Alli, H. (2013). Bir Yılsarı Robotun Dinamik Analizi ve Kontrolü. 16. Ulusal Makina Teorisi Sempozyumu, Erzurum.
- Abut, T., Soygüder, S. ve Alli, H. (2012). Bir Yılsarı Robotun Tasarımı ve Kinematik Analizi. Otomatik Kontrol Ulusal Toplantısı (TOK2012), Niğde.
- Baysal, Y. A. ve Altas, I. H. (2022). A fast non-dominated sorting multi-objective symbiotic organism search algorithm for energy efficient locomotion of snake robot. *Computer Science and Information Systems*, 19(1), 353-378.
- Buğday, M. (2018). Endüstriyel robot kollarının tasarımından kaynaklanan ölü yüklerin sonlu elemanlar yöntemi ile optimize edilmesi ve işletme maliyetlerine etkisinin incelenmesi. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Chirikjian, G. S. ve Burdick, J. W. (1994). A modal approach to hyper-redundant manipulator kinematics. *IEEE Transactions on Robotics and Automation*, 10(3), 343-354.
- Günel, A. ve Kacar, İ. (2016). Mekatronik Mühendisliği, Mühendislik Fakültesi, Niğde Üniversitesi, Bitirme Tezi.
- Günyar, A., Öztürk, H. ve Sabuncu, M. (2012). Kompozit Eğri Çubukların Doğal Frekans ve Burkulma Yükü Analizi. Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Fen ve Mühendislik Dergisi, 14(3), 33-42.
- Hirose, S. ve Mori, M. (2004). Biologically inspired snake-like robots. In 2004 IEEE International Conference on Robotics and Biomimetics, ss. 1-7.
- Kurtulmuş, E. (2010). Locomotion and control of a modular snake like robot Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Sapietová, A., Novák, P., Sága, M., Šulka, P. ve Sapieta, M. (2019). Dynamic and stress analysis of a locking mechanism in the Ansys Workbench software environment. *Advances in Science and Technology*. Research Journal, 13(1), 23-28.
- Shan, Y. ve Koren, Y. (1993). Design and motion planning of a mechanical snake. *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics*, 23(4), 1091-1100.
- Shmakov, O. (2006). Snakelike robots locomotions control. *Mechatronics—Foundations and Applications*.